

Особи, яка звертається до Європейського суду з прав людини, перш за все, цікавить виконання його рішень, порядок яких визначає прийнятий 23 лютого 2006 року Закон «Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини». Даний закон безпечно є позитивним кроком на шляху до забезпечення та захисту прав та свобод людини, однак виконання рішень Європейським судом в Україні має все ж певні спірні та проблемні аспекти. Виправлення такої ситуації потребує зусиль як від законодавчої так і від судової та виконавчої гілок влади.

Отже, підсумовуючи вище викладене, варто зазначити, що права і свободи людини – одна з найбільш культурних цінностей, гарантом якої є держава. Проте внутрішнє законодавство може обмежувати права, тому додатковою гарантією слугують також міжнародні механізми захисту прав людини. Зокрема, Конвенція захисту прав і основоположних свобод людини, завдяки якій громадяни України отримали можливість звертатися щодо захисту своїх порушених прав до Європейського суду з прав людини. Він являється дуже кописним міжнародним інститутом і базується в своїй діяльності на багатопічному досвіді демократичних і правових систем різних держав і створений для захисту прав і основних свобод людини.

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ТА КОНСТИТУЦІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Іванюк Б.А. – курсант ФПФПКМ ННІФПСКМ НАВС

Навковий керівник: к.ю.н. викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування ННІФПСКМ НАВС Марков М.М.

Права і свободи людини і громадянина є найвищою соціальною цінністю, найважливішим об'єктом конституційно-правового регулювання. Під конституційними правами і свободами людини і громадянина прийнято розуміти гарантовану Конституцією та державою міну можливої повелінки або діяльності особи (колективів осіб) з метою задоволення своїх потреб та інтересів в політичній, економічній, соціальній, культурній (духовній) та інших сферах суспільного життя. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Вона відповідає перед людиною за свою діяльність. Утворення і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Віттак метою сучасного розвитку українського суспільства є утвердження прав людини і громадянина, забезпечення умов для їх повної реалізації. Права людини і громадянина мають особливу значимість в житті суспільства ще і тому, що вони сприяють комунікації між індивідами і соціальними групами між особою і державою. Також вони є визначальним чинником статусу людини в суспільстві й цивілізованій діяльності людей, задоволення їх потреб і інтересів. Реалізація конституційних прав і свобод людини й громадянина неможлива без ефективної організаційно-виконавчої діяльності державних органів і посадових осіб. Все це актуалізує необхідність глибокого всебічного дослідження проблеми прав людини і громадянина в Україні як необхідної передумови її демократичного розвитку.

Права і свободи людини та громадянина – визнані міжнародною спільнотою особисті цінності людини в її взаємовідносинах з іншими людьми та державою. Як в Україні так в багатьох країнах світу існують специфічні моделі захисту прав і свобод людини та громадянина державними органами, серед яких не останню роль відіграють органи конституційної юрисдикції.

Залежно від особливостей суб'єкта застосування заходів примусового характеру до правопорушника розрізняють два основних методи захисту права – юрисдикційний і не юрисдикційний. Юрисдикційним методом захисту є діяльність органів державної влади і місцевого самоврядування а також громадських об'єднань з відновлення порушеного права здійснювана в рамках встановлених законом процедур, результатом якої є рішення по суті. Не юрисдикційний метод захисту – сукупність дій (заходів) самих уповноважених

осіб з відновлення (підтвердження) порушеного (оскарженого) права без звернення за допомогою до компетентних органів і організацій

Конституція України значно розширила методологічні можливості захисту прав та свобод громадянами закріпивши їх право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом до відповідних судових установ чи міжнародних організацій членом або учасником яких є Україна. Це конституційне положення відповідає вимогам ст. 26 Європейської конвенції з прав людини

Дотримання наведеної вимоги є визначальною умовою використання одного методу захисту прав та свобод — постання та прийняття скарги до розгляду Європейським судом з прав людини. В одному з перших рішень Європейський суд зазначив, що система захисту прав людини передбачена Конвенцією за своєю природою є допоміжною. І за встановленням нею пропесувальним правилом особа може плати скаргу до Ради Європи лише після того, як використав всі доступні внутрішні державні засоби правового захисту.

У Європейському суді з прав людини напалювано певні критерії вирішення питань щодо використання всіх національних засобів захисту. До них належать: доступність, доцільність та ефективність звернення безпідставне чи безнадійне звернення до судових або інших органів державної влади країни, якщо практика правозастосування, яка склалася, не залишає надії на задоволення скарги. В Україні скарги щодо порушення прав і свобод людини можуть бути вирішені Президентом, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів, судами, прокуратурою, Уповноваженим Верховної Ради з прав людини.

Сьогодні в Україні існує нагальна проблема удосконалення механізмів захисту прав і свобод людини та громадянина, тому оптимізація діяльності органів конституційної юрисдикції вкрай необхідна. Такий пропос непростий і до того ж практична його реалізація вимагає глибокого теоретичного осмислення. Логічно залишаються неврегульованими деякі важливі пропесувальні питання конституційного судочинства, внаслідок чого складно залучити до участі в перевірці конституційності законів та інших правових актів які закріплюють права та свободи людини султів загальних султів представників прокуратури та інших правоохоронних органів. Вілтак потенціал конституційної юстиції щодо захисту прав і свобод людини та громадянина використовується в Україні не в повній мірі.

Якщо виходити з розуміння того, що конституційне правосуддя в Україні має стати справді важливим інструментом захисту прав і свобод людини та громадянина, то потрібно внести низку законодавчих пропесувальних копелєній в профільне законодавство з метою оптимізації діяльності Конституційного Суду України у сфері забезпечення та гарантування прав і свобод людини.

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА – ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Джирма Л.О., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Пустовіт Ж.М.

Концепція правової держави була розвинена німецькою юридичною наукою і після Другої світової війни стала однією з важливих складових європейської політичної ідентичності, яка лягла в основу правових систем більшості європейських країн. У більшості конституцій постсоціалістичних країн Східної Європи принцип правової держави знайшов своє формальне закріплення. Більше того, на сьогодні від того, наскільки та чи інша країна Європи забезпечує втілення принципу правової держави в життя, значною мірою залежать перспективи її членства в Європейському Союзі.

В Україні поряд з суто німецьким «винаходом» — принципом правової держави, на конституційному рівні знайшов закріплення й інший принцип, відомий насамперед англосаксонській правовій доктрині — принцип верховенства права.